Programowanie pod Windows Zbiór zadań

Uwaga: zbiór zadań jest w fazie ciągłego rozwoju. Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Dokument może być rozpowszechniany wyłącznie w celach edukacyjnych, z wyłączeniem korzyści materialnych.

Wiktor Zychla Instytut Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego

Wersja 2014.01.01

Wprowadzenie

Szanowni Państwo!

Niniejszy zbiór zadań przeznaczony jest dla słuchaczy wykładu **Programowanie pod Windows .NET**, który mam przyjemność prowadzić w Instytucie Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego w kolejnych semestrach letnich od roku akademickiego 2002/2003. Celem wykładu jest zapoznanie słuchaczy z praktyką programoania systemów operacyjnych rodziny Windows.

Zbiór zadań stanowi uzupełnienie podręcznika, pozycji Windows oczami programisty [1], dostępnej w wersji akademickiej jako skrypt Programowanie pod Windows.

Zadania zebrano w trzy grupy. Pierwsza część to spojrzenie na fundamenty systemu operacyjnego. Druga część to podróż przez historię rozwoju języka C#, współczesnego referencyjnego języka programowania systemów Windows. Trzecia część to przegląd biblioteki standardowej platformy .NET.

Kontynuacją wykładu **Programowanie pod Windows** jest prowdzony w semestrach zimowych wykład **Projektowanie aplikacji ASP.NET**, który jest w całości poświęcony podsystemowi ASP.NET, dedykowanemu rozwijaniu aplikacji internetowych. Z tego też powodu wykład **Programowanie pod Windows** świadomie całkowicie pomija ten obszar technologiczny.

Naturalną kontynuacją każdego wykładu technologicznego, w tym tego, jest również wykład dotyczący zasad projektowania obiektowego. Język i technologia są bowiem tylko sposobem wyrażania aplikacji, a od ich poznania do dobrego projektowania aplikacji jest jeszcze daleka droga. Podobnie jest gdzie indziej - daleka droga wiedzie od poznania gramatyki obcego języka do pisania w nim książek albo od poznania tego jak zamieszać zaprawę murarską do budowania domów. Dlatego serdecznie zapraszam na wykład **Projektowanie obiektowe oprogramowania** gdzie moment w którym kończy się **Programowanie pod Windows** jest początkiem opowieści o tym jak **naprawdę** projektuje i wytwarza się oprogramowanie.

Wiktor Zychla wzychla@ii.uni.wroc.pl

Spis treści

1	Win32 API (24)						
	1.1	Eleme	enty interfejsu użytkownika (8)	9			
		1.1.1	Wykresy funkcji (1)	9			
		1.1.2	Poruszające się kółko (1)	9			
		1.1.3	Okno dialogowe (2)	9			
		1.1.4	Szablon okna dialogowego (2)	11			
		1.1.5	Wybrane składniki Common Controls (2)	11			
	1.2	Inne p	podsystemy Windows (10)	11			
		1.2.1	Plik tekstowy na pulpicie, powłoka (1)	11			
		1.2.2	Rozmiar okna w rejestrze (2)	11			
		1.2.3	Problem golibrody (2)	11			
		1.2.4	Internet Explorer jako host dla aplikacji okienkowych (2)	12			
		1.2.5	Informacje o systemie (3)	12			
	1.3	Comp	ponent Object Model (6)	12			
		1.3.1	Klient COM w C++ (2)	12			
		1.3.2	Serwer COM (3)	13			
		1.3.3	Klient COM w VBA (1)	13			
2	Języ	Język C# (36)					
	2.1	Język	C# 1.0 (6)	15			
		2.1.1	Prosty algorytm (1)	15			
		2.1.2	Indeksery (1)	15			
		2.1.3	Refleksja - składowe prywatne (1)	16			
		2.1.4	Atrybuty (1)	16			
		2.1.5	Dokumentowanie kodu (1)	17			
		2.1.6	Dekompilacja kodu (1)	17			
	2.2	.NET	\Leftrightarrow Win32, Platform Invoke, COM Interoperability (12)	17			
		2.2.1	$P/Invoke, Win32 \Rightarrow .NET (1)$	18			
		2.2.2	P/Invoke + DLL (2)	18			
		2.2.3	P/Invoke + DLL + wskaźniki na funkcje/delegacje (2)	18			
		2.2.4	COM Interop, COM \Rightarrow .NET, early/late binding (3)	18			
		2.2.5	COM Interop, .NET \Rightarrow COM (4)	19			
	2.3	Rozsz	erzenia języka C# 2.0 (6)	19			
		2.3.1	Kontenery generyczne (1)	19			
		2.3.2	Drzewo binarne (2)	20			
		2.3.3	Anonimowe delegacje Predicate, Action, Comparison, Converter (1)	20			
		2.3.4	Algorytmy biblioteczne (1)	20			
	2.4	Rozsz	erzenia języka C# 3.0 (10)	20			
		2.4.1	Metoda rozszerzająca klasę System.String (1)	20			

6 SPIS TREŚCI

		2.4.2	LINQ to Objects, sortowanie, filtrowanie (1)				
		2.4.3	LINQ to Objects, grupowanie (1)				
		2.4.4	LINQ to Objects, agregowanie (1)				
		2.4.5	LINQ to Objects, Join (1)				
		2.4.6	LINQ to Objects, analiza logów serwera (2)				
		2.4.7	Lista obiektów anonimowych (1)				
		2.4.8	Rekursywne anonimowe delegacje (2)				
	2.5		erzenia języka C# 4.0 (2)				
		2.5.1	Wydajność podsystemu DLR (1)				
		2.5.2	Łatwa automatyzacja w C# (1)				
		-					
3	.NE	.NET Framework (40)					
	3.1	Bibliot	zeka standardowa .NET (15)				
		3.1.1	Własna kompletna klasa usługowa (1)				
		3.1.2	Własna kolekcja danych (1)				
		3.1.3	Składanie strumieni (1)				
		3.1.4	Golibroda w .NET (2)				
		3.1.5	Protokoły sieciowe (1)				
		3.1.6	Serializacja i przesyłanie obiektów (2)				
		3.1.7	Komunikacja międzyprocesowa - MSMQ (2)				
		3.1.8	Globalizacja (1)				
		3.1.9	Usługa systemowa (1)				
		3.1.10	Zewnętrzny plik w zasobach aplikacji (1)				
		3.1.11					
	3.2	Podsys	stem Windows Forms (7)				
		3.2.1	Podstawowy interfejs użytkownika (1)				
		3.2.2	Komponenty dodatkowe (1)				
		3.2.3	Podsystem GDI+ (2)				
		3.2.4	Własny formant (1)				
		3.2.5	Pomoc kontekstowa (2)				
	3.3		stemy WPF/Metro (6)				
		3.3.1	Podstawowy interfejs użytkownika (2)				
		3.3.2	Komponenty dodatkowe (2)				
		3.3.3					
	3.4		sible Markup Language (6)				
		3.4.1	XML (0)				
		3.4.2	XSD (1)				
		3.4.3	XML + XSD (1)				
		3.4.4	XML - serializacja (1)				
		3.4.5	XML - DOM (1)				
		3.4.6	XML - strumienie (1)				
		3.4.7	XML - LINQ to XML (1)				
	3.5		jne bazy danych (6)				
	5.5	3.5.1	DataReader (1)				
		3.5.1	Baza danych (0)				
		3.5.2	Linq2SQL (1)				
		3.5.4	Entity Framework (1)				
		3.5.4	Interfejs użytkownika dla danych (3)				
		5.5.5	involved azy exoremina dia danyan (9)				

Rozdział 1

Win32 API (24)

Zadania z tej grupy mają zapoznać słuchaczy z fundamentami architektury systemów Windows: oknami, uchwytami i przepływem komunikatów. Poznajemy także kilka wybranych podsystemów Win32 i interfejs ich programowania (Win32API Application Programming Interface). Współcześnie interfejsu tego prawie nie używa się do wytwarzania nowych aplikacji, co nie zmienia faktu, że nadal stanowi on fundament całego systemu operacyjnego. Poznanie Win32 to więc tak naprawdę zrozumienie jak działają systemy operacyjne z rodziny Windows.

Rozwiązanie zadań w tym rozdziale polega na napisaniu programów w języku C, przy czym w programach wolno korzystać wyłącznie z funkcji bibliotek standardowych C oraz Win32 API. Tam gdzie to możliwe należy wybierać funkcje z Win32API zamiast ich odpowiedników z C (na przykład przy obsłudze systemu plików czy allokacji pamięci).

1.1 Elementy interfejsu użytkownika (8)

1.1.1 Wykresy funkcji (1)

Napisać program, który tworzy okno i w jego obszarze roboczym rysuje wykresy funkcji f(x) = |x| i $f(x) = x^2$ (z osiami). Oba wykresy powinny być narysowane różnymi kolorami i różnymi stylami pędzli.

Wykresy powinny automatycznie dopasowywać się do nowych rozmiarów okna podczas skalowania okna.

[1p]

1.1.2 Poruszające się kółko (1)

Napisać program, który w obszarze roboczym okna pokaże poruszające się i odbijające się od ramki okna kółko.

Kółko powinno poprawnie reagować na skalowanie rozmiarów okna przez użytkownika. [1p]

1.1.3 Okno dialogowe (2)

Napisać program, który odtworzy następujący wygląd okna z rysunku 1.1.

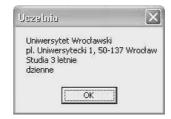
Okno zawiera dwie ramki grupujące (*Group Box*). Pierwsza ramka zawiera dwa pola tekstowe (*Edit Box*), druga zawiera pole wyboru (*Combo Box*) oraz dwa przyciski stanu (*Check Box*).

Lista rozwijalna pola wyboru powinna być wypełniona przykładowymi nazwami.

Po wybraniu przez użytkownika przycisku **Akceptuj**, wybór powinien zostać zaprezentowany w oknie informacyjnym (rysunek 1.2).

Rysunek 1.1: Wygląd okna do zadania [1.1.3]

Rysunek 1.2: Informacja dla użytkownika do zadania [1.1.3]

Naciśnięcie przycisku **Anuluj** powinno zakończyć program.

Uwaga! Formanty potomne należy inicjować bezpośrednio przez CreateWindow. Komunikat w oknie informacyjnym zależy oczywiście od danych wprowadzonych przez użytkownika na formularzu głównym.

[2p]

1.1.4 Szablon okna dialogowego (2)

Powtórzyć funkcjonalność programu z zadania [1.1.3] używając tym razem edytora zasobów i wbudowanej w niego wizualnego funkcji wizualnej edycji szablonu okna do zbudowania interfejsu użytkownika.

Uwaga! W przypadku tworzenia okna z szablonu zapisanego w zasobach, zmiast RegisterClass, CreateWindow i jawnej pętli obsługi komunikatów użyć funkcji DialogBox.

[2p]

1.1.5 Wybrane składniki Common Controls (2)

Napisać program, który zademonstruje działanie trzech wybranych komponentów biblioteki formantów Common Controls (ListView, TreeView, Progress Bar, Status Bar, Tool Bar, itd.). Demonstracja ma polegać na obsłudze kilku wybranych właściwości komponentów (na przykład wypełnieniu ListView kilkoma elementami, zmianie wartości i stylu Progress Bara itp.).

[2p]

1.2 Inne podsystemy Windows (10)

1.2.1 Plik tekstowy na pulpicie, powłoka (1)

Napisać program, który na pulpicie bieżącego zalogowanego użytkownika umieści plik tekstowy z bieżącą datą systemową. Następnie plik ten skieruje do wydruku.

Do pobrania nazwy foldera użyć funkcji **SHGetFolderPath**. Do skierowania dokumentu do wydruku użyć funkcji sterujacej powłoką **ShellExecute**.

[1p]

1.2.2 Rozmiar okna w rejestrze (2)

Napisać okienkowy program, który zapamięta w rejestrze systemu rozmiary swojego okna. Rozmiary te powinny być odtwarzane przy każdym uruchomieniu i zapamiętywane przy zamykaniu okna programu.

Zaprojektować format zapisu do rejestru. Zapisywać pod kluczem:

HKEY_CURRENT_USER\Software\Programowanie pod Windows\... [2p]

1.2.3 Problem golibrody (2)

Napisać konsolowy program, który rozwiązuje klasyczny problem golibrody lub problem "palaczy tytoniu" za pomocą jeden z metod synchronizacji wątków udostępnianej przez Win32:

- muteksy
- semafory
- zdarzenia

[2p]

1.2.4 Internet Explorer jako host dla aplikacji okienkowych (2)

Napisać aplikację HTA (HTML Application), która w głównym oknie programu pozwoli wpisać imię, nazwisko i datę urodzenia, a po naciśnięciu przycisku "OK" zapisze dane do wybranego przez użytkownika pliku tekstowego.

Dlaczego, mimo budowania interfejsu w HTML ta technologia nie może być użyta do budowy aplikacji internetowych?

[2p]

1.2.5 Informacje o systemie (3)

Napisać program do diagnozowania komponentów komputera i systemu operacyjnego. Raport powinien obejmować m.in.

- Model procesora oraz częstotliwość taktowania
- Ilość pamięci operacyjnej (wolnej, całej)
- Wersję systemu operacyjnego wraz z wersją uaktualnienia
- Nazwę sieciową komputera i nazwę aktualnie zalogowanego użytkownika
- Ustawienia rozdzielczości i głębi kolorów pulpitu
- Listę drukarek podłączonych do systemu
- Obecność i numery wersji
 - platformy .NET
 - Internet Explorera
 - Microsoft Worda

[3p]

1.3 Component Object Model (6)

Rozwiązanie zadań w tym rozdziale polega na napisaniu programów w języku C++, korzystając z wbudowanych w Visual Studio szablonów projektów bibliotek COM.

1.3.1 Klient COM w C++ (2)

Napisać w C/C++ aplikację konsoli, która za pośrednictwem usługi COM aplikacji MS Word otworzy nową instancję tej aplikacji, a w niej otworzy nowy dokument, do którego wstawi tekst "Programowanie pod Windows". Następnie dokument zostanie zapisany na dysku pod nazwą "ppw.doc".

[2p]

1.3.2 Serwer COM (3)

Przygotować w C++ serwer COM, udostępniający funkcję int IsPrime(int n) umożliwiającą sprawdzenie, czy podana liczba jest liczbą pierwszą. Funkcja powinna zwracać zero dla argumentu będącego liczbą złożoną i dowolną niezerową wartość dla argumentu będącego liczbą pierwszą.

Wskazówka: w Visual Studio należy rozpocząć od projektu C++/ATL Project. Następnie w widoku Class View użyć funkcji Add/ATL COM+ 1.0 Component. Dalsze kroki postępowania zmierzającego do zbudowania serwera COM zostaną zaprezentowane na wykładzie.

[3p]

1.3.3 Klient COM w VBA (1)

Napisać w Visual Basic for Applications (język skryptowy Microsoft Office) funkcję wykorzystującą serwer COM z poprzedniego zadania. Rozwiązanie nie musi posiadać żadnego interfejsu użytkownika do wygodnego wprowadzania argumentu funkcji.

Rozdział 2

Język C# (36)

Fundamentem współczesnego środowiska wywtarzania aplikacji musi być nowoczesny język programowania. Język C# czerpie z doświadczeń Smalltalka, C, C++, Pascala i Javy z każdego biorąc to co najlepsze. Do tego jest w mądry i przemyślany sposób rozwijany, dodaje się kolejne elementy, równocześnie dbając o czystość języka.

W rozdziale tym oswajamy się z językiem i w kolejnych zadaniach przechodzimy historię jego rozwoju przez te ponad 10 ostatnich lat.

2.1 Język C# 1.0 (6)

2.1.1 Prosty algorytm (1)

Napisać program, który wyznacza zbiór wszystkich liczb natualnych 1 a 100000, które są podzielne zarówno przez każdą ze swoich cyfr z osobna jak i przez sumę swoich cyfr.

[1p]

2.1.2 Indeksery (1)

Zaimplementować klasę siatki dwuwymiarowej, Grid, z dwoma indekserami:

• jednowymiarowym, zwracającym listę elementów zadanego wiersza tablicy, tak aby klient klasy mógł napiasć:

```
Grid grid = new Grid( 4, 4 );
int[] rowdata = grid[1]; // akcesor "get"
```

• dwuwymiarowym, zwracającym określony element tablicy, tak aby klient klasy mógł napisać:

Oba indeksery powinny przyjmować jako parametry liczby całkowite. Konstruktor klasy powinien przyjmować jako parametry liczbę wierszy i liczbę kolumn siatki.

[1p]

2.1.3 Refleksja - składowe prywatne (1)

Napisać program, który zademonstruje możliwość dostępu z zewnątrz do prywatnych składowych klasy.

Kod programu powinien składać się z przykładowej klasy z co najmniej jedną prywatną metodą i właściwością. Kod kliencki powinien uzyskać dostęp do składowych prywatnych za pomocą refleksji.

Należy ponadto porównać szybkość dostępu do składowej publicznej w zwykły sposób i za pomocą refleksji.

Wskazówka: mierzenie czasu działania bloku kodu najprościej wykonać następująco:

```
DateTime Start = DateTime.Now;
/* tu blok kodu */
DateTime End = DateTime.Now;
TimeSpan Czas = Start-End;
Console.WriteLine( Czas );
```

Należy jedynie pamiętać o **powtórzeniu** bloku kodu w pętli tak długo, aż pomiar czasu będzie miał jakikolwiek sens - w przypadku kodu wykonywanego kilka/kilkanaście milisekund powyższa metoda zastosowana do jednokrotnie wykonanego bloku kodu zwróci po prostu 0 jako czas wykonania. Przykład:

```
int LiczbaProb = 1000;
DateTime Start = DateTime.Now;

for ( int proba=0; proba<LiczbaProb; proba++ )
{
    /* tu blok kodu */
    DateTime End = DateTime.Now;
}

TimeSpan Czas = Start-End;
Console.WriteLine( Czas );</pre>
```

Należy również pamiętać o odrzuceniu wyników kilku pierwszych pomiarów - wyniki mogą być zaburzone przez rozruch silnika JIT przyotowującego aplikację do wykonania w systemie operacyjnym.

[1p]

2.1.4 Atrybuty (1)

Napisać funkcję, która jako parametr przyjmuje dowolny obiekt i wyszukuje wszystkie jego publiczne, niestatyczne metody zwracające wartość typu **int** i mające pustą listę parametrów.

Następnie sprośród tych metod, funkcja wywoła i wypisze na konsoli wynik wywołania wszystkich tych funkcji, które są oznakowane atrybutem [Oznakowane].

Przykładowo, w poniższym fragmencie kodu na konsoli powinna pojawić się tylko wartość z funkcji **Bar**.

```
public class Foo
{
    [Oznakowane]
    public int Bar()
    {
       return 1;
    }
    public int Qux()
    {
       return 2;
    }
}
```

2.1.5 Dokumentowanie kodu (1)

Zdokumentować (przez umieszczenie odpowiednich komentarzy w kodzie) jeden dowolny program z bieżącej sekcji.

Wygenerować dokumentację w postaci pliku XML podczas kompilacji. Użyć narzędzia Sand-Castle Help File Builder (http://shfb.codeplex.com/) do zbudowania pomocy stylach HTML Help i MSDN-online.

[1p]

2.1.6 Dekompilacja kodu (1)

Napisać w C# dowolny program demonstrujący użycie klas (metod, pól, propercji, indekserów, delegacji i zdarzeń) oraz podstawowych konstrukcji składniowych (pętle, instrukcje warunkowe, switch) i zdekompilować go do wybranego przez siebie języka (VB.NET lub CIL) za pomocą narzędzia IISpy (http://ilspy.net/).

Otrzymany kod skompilować odpowiednim kompilatorem, aby otrzymać plik wynikowy. Plik ten następnie zdekompilować na powrót do języka C#.

Porównać otrzymane w ten sposób pliki z kodem źródłowym. Jak objawiają się i z czego wynikają różnice?

[1p]

2.2 .NET \Leftrightarrow Win32, Platform Invoke, COM Interoperability (12)

Możliwości platformy .NET byłyby mocno ograniczone, gdyby niemożliwa była współpraca z kodem niezarządzanym. Podobnie jednak jak istnieją dwa różne typy niezarządzanych bibliotek, biblioteki natywne i biblioteki COM, tak istnieją dwa różne mechanizmy do współpracy z

nimi, **Platform Invoke** do konsumpcji bibliotek natywnych oraz **COM Interoperability** do konsumpcji i produkcji usług COM.

Współpraca z już istniejącym kodem niezarządzanym oznacza tak naprawdę możliwość stopniowego wprowadzania platformy .NET do już istniejących projektów, bez konieczności kosztownego jednorazowego przenoszenia ich do .NET w całości. To również szansa na wspołpracę .NET zarówno z technologiami, które z jakichś powodów nigdy nie zostaną przeniesione do kodu zarządzanego jak i z innymi technologiami przemysłowymi.

2.2.1 P/Invoke, Win32 \Rightarrow .NET (1)

Napisać w C# program, w którym zostanie wywołana funkcja Win32 GetUserName, a jej wynik zostanie wyprowadzony w oknie informacyjnym, wywołanym przez funkcję Win32 MessageBox.

Wskazówka: użyć atrybutów DllImport, zadeklarować obie funkcje jako extern.

[1p]

2.2.2 P/Invoke + DLL (2)

Napisać w języku C bibliotekę natywną, która udostępnia funkcję int IsPrimeC, sprawdzającą czy podana 32-bitowa liczba jest pierwsza.

Napisać program w C#, który wywoła tę funkcję z parametrem podanym przez użytkownika z konsoli.

[2p]

2.2.3 P/Invoke + DLL + wskaźniki na funkcje/delegacje (2)

Napisać w języku C bibliotekę natywną, która udostępnia funkcję int ExecuteC przyjmującą dwa parametry: 32-bitową wartość n i wskaźnik na funkcję o sygnaturze int f(int). Funkcja Execute jako wynik powinna zwracać wartość f(n).

Napisać program w C#, który oprócz funkcji Main będzie zawierał funkcję int IsPrimeCs i który użyje funkcji ExecuteC (zastosowanej do funkcji IsPrimeCs) do sprawdzenia czy podana przez użytkownika z konsoli liczba jest pierwsza.

Czy możliwe było przeniesienie kodu funkcji IsPrimeC z poprzedniego zadania jako funkcji IsPrimeCs?

[2p]

2.2.4 COM Interop, COM \Rightarrow .NET, early/late binding (3)

To zadanie składa się z 3 części:

 Napisać bibilotekę COM, która będzie zawierała klasę PrimeTester, a w niej metodę int IsPrime. Napisać skrypt powłoki, w którym ta metoda zostanie wywołana, a wynik pokazany w oknie informacyjnym.

Wskazówka: tworzenie bibliotek COM zostało omówione na wykładzie. Zastosować zaproponowaną tam metodę: projekt C++ typu ATL Library, do niego dodana klasa ATL COM+ 1.0 Component.

- 2. Napisać program w C#, w którym zostanie wywołana funkcja IsPrime z poprzedniego zadania. Użyć klasy opakowującej (utworzonej automatycznie lub ręcznie).
- 3. Napisać program w C#, w którym zostanie wywołana funkcja IsPrime z poprzedniego zadania. Zamiast klasy opakowującej użyć refleksji.

Jakie są wady i zalety wczesnego i późnego wiązania (łatwość użycia, bezpieczne typowanie)? Czy użycie wczesnego wiązania jest zawsze możliwe?

Wskazówka: nauczyć się korzystać z regsvr32.exe do rejestrowania i wyrejestrowywania komponentów COM. Nauczyć się korzystać z tlbimp.exe do tworzenia klas .NET opakowujących klasy COM.

[3p]

2.2.5 COM Interop, .NET \Rightarrow COM (4)

Napisać w C# bibliotekę, która będzie zawierała klasę PrimeTesterCS, a w niej metodę int IsPrime. Zarejestrować tę bibliotekę jak bibliotekę COM. Napisać w C++ niezarządzanego klienta COM, zwykłą aplikację konsoli, która skorzysta z tej biblioteki.

Jakie warunki muszą być spełnione, aby klasa .NET mogła być zarejestrowana jako biblioteka COM?

Wskazówki:

- 1. Nauczyć się korzystać z atrybutu GuidAttribute. Dlaczego warto użyć go do oznaczenia klasy PrimeTesterCS? Co stałoby się, gdyby nie został on użyty?
- 2. Nauczyć się korzystać z sn.exe do tworzenia plików z sygnaturami cyfrowymi. Silnie cyfrowo osygnować bibliotekę, umieszczając odpowiedni atrybut w AssemblyInfo.cs. Dlaczego trzeba silnie sygnować biblioteki przeznaczone do COM Interop?
- 3. Nauczyć się korzystać z gacutil. exe do zarządzania GAC. Dodać bibliotekę do GAC.
- 4. Nauczyć się korzystać z regasm.exe do rejstrowania bibliotek .NET jako komponentów COM. Przy okazji obejrzeć efekt działania regasm.exe z parametrem /regfile. Zarejestrować bibliotekę dla COM Interop.
- 5. Nauczyć się korzystać z tlbexp.exe do eksportowania informacji z bibliotek .NET do współpracy z COM. Dłaczego trzeba eksportować informacje o typach do pliku *.tlb (TypeLiB)?
- 6. Nauczyć się korzystać z dyrektywy #import do tworzenia klientów COM w niezarządzanym C++. Dłaczego dyrektywy tej należy użyć wskazując jako parametr ścieżkę do pliku *.tlb, a nie do biblioteki *.dll?

Uwaga! Ze względu na pewną trudność zadania, za częściowe rozwiązania będą wyjątkowo przyznawane punkty pośrednie (między 1 a 4).

[4p]

2.3 Rozszerzenia języka C# 2.0 (6)

2.3.1 Kontenery generyczne (1)

Porównać wydajność (dodawanie elementów, przeglądanie, usuwanie) par kontenerów: ArrayList - List<T> oraz Hashtable - Dictionary<T, K>.

2.3.2 Drzewo binarne (2)

Napisać klasę BinaryTreeNode<T>, która będzie modelem dla węzła drzewa binarnego. Węzeł powinien przechowywać informację o danej typu T oraz swoim lewym i prawym synu.

Klasa powinna zawierać dwa enumeratory, dla przechodzenia drzewa w głąb (i wszerz, za dodatkowe punkty), zaprogramowane w dwu wariantach: z wykorzystaniem słowa kluczowego yield i bez.

Który sposób implementacji enumeratora jest łatwiejszy? Dlaczego? [2p]

2.3.3 Anonimowe delegacje Predicate, Action, Comparison, Converter (1)

Zademonstrować w działaniu metody ConvertAll, FindAll, ForEach, RemoveAll i Sort klasy List<T> używając anonimowych delegacji o odpowiednich sygnaturach.

[1p]

2.3.4 Algorytmy biblioteczne (1)

W klasie ListHelper zaprogramować statyczne metody ConvertAll, FindAll, ForEach, RemoveAll i Sort o semantyce zgodnej z odpowiednimi funkcjami z klasy List<T> i sygnaturach rozszerzonych względem odpowiedników o instancję obiektu List<T> na którym mają operować.

```
public class ListHelper
  public static List<TOutput> ConvertAll<T, TOutput>(
    List<T> list,
    Converter<T, TOutput> converter );
  public static List<T> FindAll<T>(
    List<T> list,
    Predicate<T> match );
  public static void ForEach<T>( List<T>, Action<T> action );
  public static int RemoveAll<T>(
    List<T> list,
    Predicate<T> match );
  public static void Sort<T>(
    List<T> list,
    Comparision<T> comparison );
}
   [1p]
```

2.4 Rozszerzenia języka C# 3.0 (10)

2.4.1 Metoda rozszerzająca klasę System. String (1)

Zaimplementować metodę bool IsPalindrome() rozszerzającą klasę string. Implementacja powinna być niewrażliwa na białe znaki i znaki przestankowe występujące wewnątrz napisu ani na wielkość liter. Klient tej metody powinien wywołać ją tak:

```
string s = "Kobyła ma mały bok.";
bool ispalindrome = s.IsPalindrome();
```

[1p]

2.4.2 LINQ to Objects, sortowanie, filtrowanie (1)

Dany jest plik tekstowy zawierający zbiór liczb naturalnych w kolejnych liniach. Napisać wyrażenie LINQ, które odczyta kolejne liczby z pliku i wypisze tylko liczby większe niż 100, posortowane malejąco.

```
from liczba in [liczby]
  where ...
  orderby ...
  select ...
```

Przeformułować wyrażenie LINQ na ciąg wywołań metod LINQ to Objects:

```
[liczby].Where( ... ).OrderBy( ... )
```

Czym różnią się parametry operatorów **where/orderby** od parametrów funkcji **Where, OrderBy**?

[1p]

2.4.3 LINQ to Objects, grupowanie (1)

Dany jest plik tekstowy zawierający zbiór nazwisk w kolejnych liniach.

Napisać wyrażenie LINQ, które zwróci zbiór **pierwszych** liter nazwisk uporządkowanych w kolejności alfabetycznej. Na przykład dla zbioru (Kowalski, Malinowski, Krasicki, Abacki) wynikiem powinien być zbiór (A, K, M).

```
Wskazówka: zgodnie z tytułem zadania użyć operatora group .. by .. into ...
[1p]
```

2.4.4 LINQ to Objects, agregowanie (1)

Napisać wyrażenie LINQ, które dla zadanego foldera wyznaczy sumę długości plików znajdujących się w tym folderze.

Do zbudowania sumy długości plików użyć funkcji Aggregate. Listę plików w zadanym folderze wydobyć za pomocą odpowiednich metod z przestrzeni nazw System. IO.

[1p]

2.4.5 LINQ to Objects, Join (1)

Dane są dwa pliki tekstowe, pierwszy zawierający zbiór danych osobowych postaci (Imię, Nazwisko, PESEL), drugi postaci (PESEL, NumerKonta). Kolejność danych w zbiorach jest przypadkowa.

Napisać wyrażenie LINQ, które połączy oba zbiory danych i zbuduje zbiór danych zawierający rekordy postaci (Imię, Nazwisko, PESEL, NumerKonta). Do połączenia danych należy użyć operatora join.

2.4.6 LINQ to Objects, analiza logów serwera (2)

Rejestr zdarzeń serwera IIS 5.5 ma postać pliku tekstowego, w którym każda linia ma postać:

```
08:55:36 192.168.0.1 GET /TheApplication/WebResource.axd 200
```

gdzie poszczególne wartości oznaczają czas, adres klienta, rodzaj żądania HTTP, nazwę zasobu oraz status odpowiedzi.

Napisać aplikację która za pomocą jednego (lub wielu) wyrażeń LINQ wydobędzie z przykładowego rejestru zdarzeń IIS listę adresów IP trzech klientów, którzy skierowali do serwera aplikacji największą liczbę żądań.

Wynikiem działania programu powinien być przykładowy raport postaci:

```
12.34.56.78 143
23.45.67.89 113
123.245.167.289 89
```

gdzie pierwsza kolumna oznacza adres klienta, a druga liczbę zarejestrowanych żądań. $[\mathbf{2p}]$

2.4.7 Lista obiektów anonimowych (1)

Listy generyczne ukonkretnieniamy typem elementów:

```
List<int> listInt;
List<string> listString;...
```

Z drugiej strony, w C# 3.0 mamy typy anonimowe, które nie są nigdy jawnie nazwane:

```
var item = new { Field1 = "The value", Field2 = 5 };
Console.WriteLine( item.Field1 );
```

Czy możliwe jest zadeklarowanie i korzystanie z listy generycznej elementów typu anonimowego?

```
var item = new { Field1 = "The value", Field2 = 5; };
List<?> theList = ?
```

W powyższym przykładzie, jak utworzyć listę generyczną, na której znalazłby się element **item** w taki sposób, by móc następnie do niej dodawać nowe obiekty takiego samego typu?

Obiekty typu anonimowego mają ten sam typ, jesli mają tę samą liczbę składowych tego samego typu w tej samej kolejnosci.

[1p]

2.4.8 Rekursywne anonimowe delegacje (2)

Cechą charakterystyczną anonimowych delegacji, bez względu na to czy zdefiniowano je przy użyciu słowa kluczowego **delegate**, czy też raczej jako lambda wyrażenia, jest brak "nazwy", do której można odwołać się w innym miejscu kodu.

Zadanie polega na zaproponowaniu takiego tworzenia anonimowych delegacji, żeby w jednym wyrażeniu możliwa była rekursja. W szczególności, poniższy fragment kodu powinien się kompilować i zwracać wynik zgodny ze specyfikacją.

```
List<int> list = new List<int>() { 1,2,3,4,5 };
foreach ( var item in    list.Select( i => [....] ) )
   Console.WriteLine( item );
}
```

W powyższym fragmencie kodu, puste miejsce ([....]) należy zastąpić definicją ciała anonimowej delegacji określonej rekursywnie:

$$f(i) = \begin{cases} 1 & i \le 2\\ f(i-1) + f(i-2) & i > 2 \end{cases}$$

[2p]

Wskazówka W języku C# można z powodzeniem zaimplementować operator punktu stałego Y, wykorzystywany do definicji funkcji rekurencyjnych. Zadanie to można rozwiązać więc definiując taki operator i za jego pomocą implementując funkcję rekurencyjną. Istnieje jednak zaskakujący i o wiele prostszy sposób rozwiązania wymagający jednak trochę nagięcia specyfikacji. Oba rozwiązania będą przyjmowane.

2.5 Rozszerzenia języka C# 4.0 (2)

2.5.1 Wydajność podsystemu DLR (1)

Przeprowadzić testy porównawcze kodu, w którym metoda będzie miała parametr raz typu konkretnego, a drugi raz - dynamicznego. Jak bardzo wolniejsze jest wykonywanie kodu dynamicznego w tym konkretnym przypadku?

```
int Foo( int x, int y )
{
    // jakieś obliczenia na x i y
}
dynamic Foo( dynamic x, dynamic y )
{
    // te same obliczenia na x i y
}
```

2.5.2 Łatwa automatyzacja w C# (1)

Napisać w C# aplikację konsoli, która za pośrednictwem usługi COM aplikacji MS Word otworzy nową instancję tej aplikacji, a w niej otworzy nowy dokument, do którego wstawi tekst "Programowanie pod Windows". Następnie dokument zostanie zapisany na dysku pod nazwą "ppw.doc".

Rozdział 3

.NET Framework (40)

.NET Framework to współczesna platforma aplikacyjna dla systemów rodziny Windows. Wnosi całe mnóstwo nowoczesnych języków i technologii wytwarzania aplikacji. Również coraz większa część systemu operacyjnego jest obecnie dostarczana w postaci kodu celującego w środowisko .NET.

Rozwiązanie zadań w tym zestawie polega na napisaniu programów w językach platformy .NET. Jeśli nie jest to podane jawnie, sugerowanym językiem jest C#.

3.1 Biblioteka standardowa .NET (15)

Biblioteka standardowa platformy .NET bardzo szybko się rozwija. Współcześnie obejmuje właściwie większość możliwych aspektów technologicznych, przez różne podsystemy interfejsu użytkownika, podsystemy graficzne, usługi sieciowe, systemy plików, podsystemy kryptograficzne, usługi kolejkowe i katalogowe, komunikację z systemami relacyjnych i nierelacyjnych baz danych oraz programowanie serwerów aplikacyjnych. Jest to ogromny i fascynujący świat, który ma to do siebie, że obojętnie jak dobrze się go zna, zawsze można znaleźć tu coś nowego i zajmującego.

Z uwagi na ograniczone ramy czasowe, przegląd biblioteki standardowej ma tu charakter wybiórczy.

Ponieważ w przyszłych wersjach systemu operacyjnego Windows interfejs BCL ma szansę stać się natywnym interfejsem programowania Windows, warto szczegółowo zapoznać się z jego możliwościami.

3.1.1 Własna kompletna klasa usługowa (1)

Napisać klasę do obsługi liczb zespolonych. Dodać odpowiednie konstruktory, przeciążyć odpowiednie operatory.

Rozszerzyć tę klasę o własne formatowane. Ściślej, zaimplementować interfejs IFormattable i obsługiwać dwa rodzaje formatowania:

- \bullet domyślne (brak formatowania lub d) powinno dawać wynik a+bi
- wektorowe (format w) powinno dawać wynik [a, b].

Przykładowy kawałek kodu:

```
Complex z = new Complex( 4, 3 );
Console.WriteLine( String.Format( "{0}", z ) );
Console.WriteLine( String.Format( "{0:d}", z ) );
Console.WriteLine( String.Format( "{0:w}", z ) );
```

powinien dać wynik

4+3i

4+3i

[4,3]

[1p]

3.1.2 Własna kolekcja danych (1)

Zaimplementować niegeneryczną kolekcję Set działającą jak zbiór, odrzucający duplikaty elementów.

Wskazówka: są trzy możliwości - albo dziedziczenie jakiejś kolekcji bibliotecznej, albo zaimplementowanie własnej kolekcji, która wewnętrznie będzie wykorzystywała jakąś kolekcję biblioteczną, wreszcie zaimplementowanie własnej kolekcji nie dziedziczącej z żadnej kolekcji bibliotecznej ani nie wykorzystującej wewnętrznie żadnej kolekcji bibliotecznej. Ta ostatnia możliwość ma niewielki sens - należy uczyć się korzystania z biblioteki standardowej i wykorzystywać jej komponenty we własnym kodzie, a nie wyważać otwarte drzwi implementując już istniejące mechanizmy samemu.

[1p]

3.1.3 Składanie strumieni (1)

Napisać program, który zawartość wskazanego pliku tekstowego zapisze do **zaszyfrowanego** algorytmem AES **skompresowanego** strumienia GZip.

Napisać kolejny program, który odszyfruje wskazany skompresowany strumień GZ
ip. ${\bf [1p]}$

3.1.4 Golibroda w .NET (2)

Napisać konsolowy program, który rozwiązuje klasyczny problem golibrody lub problem "palaczy tytoniu" za pomocą którejkolwiek z metod synchronizacji wątków udostępnianej przez .NET BCL.

[2p]

3.1.5 Protokoły sieciowe (1)

Zademonstrować działanie klas FtpWebRequest, HttpWebRequest, HttpListener, TcpListener, TcpClient, SmtpClient.

[1p]

3.1.6 Serializacja i przesyłanie obiektów (2)

Wybrać jeden z omawianych sposobów serializacji (binarne, XML, SOAP) i przygotować dwa moduły: klienta i serwera.

Klient serializuje wskazany obiekt z danymi (jakaś współdzielona prosta klasa) i przesyła go do serwera. Serwer deserializuje obiekt i zapamiętuje go w pliku.

Wskazówka. Do implementacji komunikacji klient-serwer można użyć klas TcpClient i TcpListener)

[2p]

3.1.7 Komunikacja międzyprocesowa - MSMQ (2)

Korzystając z MSMQ (System.Messaging) utworzyć dwukomponentowy system, w którym jeden z komponentów będzie co pewien czas tworzył dużą liczbę komunikatów, a drugi komponent będzie regularnie opróżniał kolejkę komunikatów, wykonując dla każdego z nich jakąś kilkusekundowa akcję.

[2p]

3.1.8 Globalizacja (1)

Napisać program, który korzystając z informacji z odpowiedniej instancji obiektu CultureInfo wypisze pełne i skrótowe nazwy miesięcy i dni tygodnia oraz bieżącą datę w językach: angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, arabskim, czeskim i polskim.

[1p]

3.1.9 Usługa systemowa (1)

Napisać usługę systemową (System Service), która będzie co minutę zapisywać listę uruchomionych aplikacji do pliku tekstowego.

Uwaga! Po skompilowaniu usługa musi zostać zarejestrowana w systemie za pomocą programu installutil.exe. Zarządzanie usługami odbywa się z poziomu panelu Zarządzanie komputerem, sekcja Usługi i aplikacje.

[1p]

3.1.10 Zewnętrzny plik w zasobach aplikacji (1)

Umieścić dowolny plik w zasobach aplikacji (w projekcie plik powinien mieć właściwość *Embedded Resource*). Następnie napisać klasę, która po podaniu nazwy zasobu umożliwi wydobycie pliku z zasobów zestawu.

Osadzanie plików (tekstowych, binarnych) w zasobach aplikacji przydaje się wtedy kiedy aplikacja jest dystrybuowana do środowiska klienckiego. Zamiast plików wykonywalnych i dodatkowych plików zasobów, klient dostaje pliki wykonywalne w zasobach których zaszyte są pliki z danymi.

[1p]

3.1.11 Dynamiczne tworzenie kodu (2)

Napisać program, który w czasie działania powoła do życia instancję kompilatora C# i użyje go do skompilowania fragmentu kodu funkcji, wprowadzonej przez użytkownika do konsoli. Następnie skompilowany fragment zostanie włączony do aktualnie wykonywanego programu i wykonany.

Wskaz'owka. $Obiekt\ kompilatora\ to\ klasa\ {\tt Microsoft.CSharp.CSharpCodeProvider.}$ ${\tt [2p]}$

3.2 Podsystem Windows Forms (7)

3.2.1 Podstawowy interfejs użytkownika (1)

Powtórzyć w Windows Forms zadanie według specyfikacji 1.1.3 ze str.9.

Rysunek 3.1: Przykładowy SmoothProgressBar

3.2.2 Komponenty dodatkowe (1)

Powtórzyć w Windows Forms zadanie według specyfikacji 1.1.5 ze str.11. *Uwaga!* Komponenty pochodzą z podsystemu Windows Forms.

[1p]

3.2.3 Podsystem GDI+ (2)

Przedstawiony w skrypcie program rysujący w oknie bieżący czas przerobić na wzór zegarka systemowego Windows, to znaczy tak, żeby bieżąca godzina była przedstawiana na tarczy zegara analogowego a nie cyfrowego.

Wykorzystać funkcje do rysowania z GDI+.

[2p]

3.2.4 Własny formant (1)

Zaimplementować własny komponent SmoothProgressBar, który będzie imitować zachowanie standardowego komponentu ProgressBar (pasek postępu).

Komponent powinien mieć co najmniej 3 propercje: Min, Max i Value, pozwalające określić odpowiednio minimalną, maksymalną i bieżącą wartość paska postępu. Mając te informacje, SmoothProgressBar w zdarzeniu Paint powinien rysować gładki (w przeciwieństwie do oryginalnego, który jest złożony z "kafelków") pasek postępu o odpowiedniej długości (według zadanych proporcji).

[1p]

3.2.5 Pomoc kontekstowa (2)

W dowolny sposób przygotować plik pomocy kontekstowej w formacie CHM.

Następnie przykładową aplikację rozszerzyć o obsługę pomocy kontekstowej. Należy pokazać, że dla różnych formantów interfejsu użytkownika, przywołanie pomocy kontekstowej przywołuje właściwy temat pliku pomocy.

Wskazówka: do wiązania formantów z tematami pomocy można użyć bibliotecznego komponentu HelpProvider lub jego alternatyw w rodzaju

http://netpl.blogspot.com/2007/08/context-help-made-easy-reloaded.html.

[2p]

3.3 Podsystemy WPF/Metro (6)

3.3.1 Podstawowy interfejs użytkownika (2)

Powtórzyć w WPF zadanie według specyfikacji 1.1.3 ze str.9. $[2\mathbf{p}]$

3.3.2 Komponenty dodatkowe (2)

Powtórzyć w WPF zadanie według specyfikacji 1.1.5 ze str.11. *Uwaga!* Komponenty pochodzą z podsystemu WPF.

[2p]

3.3.3 Komponenty dodatkowe (2)

Powtórzyć zadanie według specyfikacji 1.1.5 ze str.11. *Uwaga!* dla systemu Windows Phone 8. [2p]

3.4 eXtensible Markup Language (6)

Poniższe problemy skomponowano w sposób maksymalnie atomowy, nie nie stoi jednak na przeszkodzie aby kilka kolejnych powiązanych zadań połączyć w jednej większej aplikacji.

$3.4.1 \quad XML (0)$

Zaprojektować prostą strukturę XML do przechowywania danych o studentach. Każdy student reprezentowany jest **co najmniej** przez podstawowy zbiór atrybutów osobowych, ma dwa adresy (stały i tymczasowy) oraz listę zajęć na które uczęszcza wraz z ocenami.

[0p]

3.4.2 XSD (1)

Schemat struktury z poprzedniego zadania wyrazić w postaci XSD. Zadbać o poprawne opisane reguł walidacji zakresu danych (pewne dane mogą być opcjonalne) i ich zawartości (pewne dane mogą przyjmować wartości o konkretnym formacie).

[1p]

$3.4.3 \quad XML + XSD (1)$

Napisać program, który używa zaprojektowanego w poprzednim zadaniu schematu XSD do walidacji wskazanych przez użytkownika plików XML i raportuje ewentualne niezgodności.

[1p]

3.4.4 XML - serializacja (1)

Napisać prostego klienta struktury XML z zadania 3.4.3, który pliki XML czyta i zapisuje mechanizmem serializacji do struktur danych zamodelowanych odpowiednimi atrybutami.

3.4.5 XML - DOM (1)

Napisać prostego klienta struktury XML z zadania 3.4.3, który pliki XML czyta i zapisuje za pomocą modelu DOM (XmlDocument).

[1p]

3.4.6 XML - strumienie (1)

Napisać prostego klienta struktury XML z zadania 3.4.3, który pliki XML czyta i zapisuje za pomocą mechanizmów strumieniowych (XmlTextReader, XmlTextWriter).

[1p]

3.4.7 XML - LINQ to XML (1)

Napisać wyrażenie LINQ to XML, które z dokumentu XML z poprzednich zadań wybierze dane osobowe studentów o nazwiskach rozpoczynających się na wskazaną literę (wybór litery powinien być możliwy jakkolwiek bez rekompilacji programu).

[1p]

3.5 Relacyjne bazy danych (6)

Bibiloteka ADO.NET udostępnia spójny fundament obsługi różnych rodzajów źródeł danych. W kolejnych latach do platformy .NET nie tylko migrowały uznane technologie mapowania obiektowo-relacyjnego (nHibernate) ale także powstały rozwiązania natywne (Linq2SQL, Entity Framework), które mają duży wpływ na rozwój technologii poza .NET. Równocześnie wraz z udoskonalaniem narzędzi typu ORM obserwuje się odwrót od rozwiązań typu DataSet.

3.5.1 DataReader (1)

Przygotować arkusz Excela zawierający dane osobowe (kilka wybranych atrybutów) przykładowej grupy studentów.

Połączyć się do arkusza odpowiednio zainicjowanym połączeniem OleDb (OleDbConnection), przeczytać zbiór rekordów za pomocą DataReadera (OleDbDataReader) i pokazać je na liście.

[1p]

3.5.2 Baza danych (0)

Przygotować bazę danych Micosoft SQL Server zawierającą dane osobowe i adresy przykładowej grupy studentów.

Model bazy danych zawiera dwie tabele, tabelę **Student** z polami Imię, Nazwisko, DataUrodzenia oraz tabelę **Miejscowosc** z polem Nazwa.

Obie tabele połączone są relacją jeden-do-wielu (jak łączy się tabele relacją jeden-do-wielu?). Uwaga! Do wykonania tego zadania wystarczy darmowy SQL Server Express Edition albo nawet deweloperski SQL Server Local DB.

[0p]

3.5.3 Ling2SQL (1)

Zbudować model obiektowy dla bazy danych z zadania 3.5.2 za pomocą narzędzia sqlmetal.exe.

Pokazać w jaki sposób za pomocą Linq2SQL można dodawać, modyfikować i usuwać dane w bazie danych. W szczególnosci pokazać jak w jednym bloku kodu dane do **obu** tabel - kod powinien dodać do bazy **nową** miejscowość i **nowego** studenta z tej nowej miejscowości.

[1p]

3.5.4 Entity Framework (1)

Powtórzyć poprzednie zadanie w technologii Entity Framework.

W szczególności - zbudować model obiektowy dla bazy danych z zadania 3.5.2 ręcznie lub za pomocą inżynierii odwrotnej (Reverse Engineer Code First).

Pokazać w jaki sposób za pomocą EF można dodawać, modyfikować i usuwać dane w bazie danych. W szczególnosci pokazać jak w jednym bloku kodu dane do **obu** tabel - kod powinien dodać do bazy **nową** miejscowość i **nowego** studenta z tej nowej miejscowości.

[1p]

3.5.5 Interfejs użytkownika dla danych (3)

Napisać prostą aplikację okienkową, która udostępnia dane z bazy z poprzedniego zadania. Aplikacja powinna pozwalać na przegladanie listy studentów, dodawanie, modyfikacje i usuwanie.

Do dostępu do danych wybrać Linq2SQL lub Entity Framework.

[3p]

Bibliografia

- [1] Wiktor Zychla Windows oczami programisty, Mikom
- [2] Archer T., Whitechapel A. Inside C#, Microsoft Press
- [3] Eckel B. Thinking in C#, http://www.bruceeckel.com
- [4] Gunnerson E. A Programmer's Introduction to C#
- [5] Lidin S. Inside Microsoft .NET IL Assembler, Microsoft Press
- [6] Petzold Ch. Programming Windows, Microsoft Press
- [7] Solis D. Illustrated C#